

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3709/2023
31.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Стошић, адвокат из ..., против туженог „Политика новине и магацини“ доо са седиштем у Београду, кога заступа пуномоћник Споменка Билић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3924/21 од 25.01.2023. године, у седници одржаној 31.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3924/21 од 25.01.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2907/2020 од 18.03.2021. године, ставом првим изреке, поништена су, као незаконита, решења туженог „Политика новине и магацини“ доо са седиштем у Београду, којим је утврђено да је услед организационих промена код туженог престала потреба за радом тужиоца АА из ..., донето од стране генералног директора и заменика генералног директора од 05.03.2010. године, заведена код туженог под бројем .., и решење туженог о отказу уговора о раду донето од стране генералног директора и заменика генералног директора од 08.03.2010. године, заведеног код туженог под бр. .., којим је тужиоцу престао радни однос и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 500.250,00 динара, са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3924/21 од 25.01.2023. године одбијене су, као неосноване, жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2907/2020 од 18.03.2021. године и одбијени су, као неосновани, захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је оценио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, у поступку није дошло до погрешне примене или до пропуста у примени било које одредбе Закона о парничном поступку, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју се у ревизији паушално указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време почев од 01.07.2003. године, а уговором о раду под измењеним условима рада број .. од 14.04.2008. године распоређен је на радно место самостални референт у Одељењу ... у Огласном сектору, за које послове је био прописан VII, VI и IV степен стручне спреме (тужилац иначе поседује IV степен стручне спреме). Тужени је 27.11.2009. године донео Правилник о унутрашњој организацији и Правилник о систематизацији послова којим је укинут Огласни сектор у коме је тужилац радио и којим је било предвиђено радно место самосталног референта у Одељењу ..., а новом систематизацијом је уведен Сектор продаје у коме је предвиђено радно место самостални референт – ... за које је прописан VII степен стручне спреме и додатна звања у погледу енглеског језика и других знања и вештина, а наведени степен стручне спреме тужилац не поседује. Након тога, тужени је објавио обавештење о добровољном социјалном програму којим се позивају запослени из организационих јединица које су укинуте или у којима је смањен број извршилаца, да се добровољно пријаве да буду оглашени технолошким вишком. Према овом програму од 28.12.2009. године, јавило се 75 запослених за добровољни престанак радног односа, с тим што се тужилац није јавио иако су послови које је обављао новим Правилником укинути. После одласка 75 запослених, кроз Програм решавања вишка запослених утврђено је да одређени број запослених представља вишак, па је тужени 30.11.2009. године формирао Комисију за примену критеријума за утврђивање вишка запослених и Комисију за примену мера премештаја запослених који су проглашени технолошким вишком на друге послове, у чији рад су били укључени представници синдиката, па је тужени закључио да је још 18 запослених остало вишак, због чега је донета одлука од 01.02.2010. године о престанку потребе за обављањем одређених послова код туженог, којом је утврђено за којим пословима је престала потреба и на којима је смањен број извршилаца.

Из Извештаја Комисије за примену критеријума за утврђивање вишка запослених од 28.12.2009. године утврђено је, поред осталог, и број запослених који представљају вишак без могућности распоређивања, а међу којима је и тужилац по основу неиспуњавања услова. На основу тога тужени је донео решење број ... од 05.03.2010. године којим је утврђен да је услед организационих промена код туженог престала потреба за радом тужиоца, а да ће се радно правни статус именованог решити исплатом законске отпремнине. Ово решење донето је на основу Одлуке о престанку потребе за обављањем одређених послова код туженог од 01.02.2010. године, па је

након тога тужени решењем број .. од 08.03.2010. године тужиоцу отказао уговор о раду. Из извештаја Комисије за примену мера премештаја запослених који су проглашени технолошким вишком број .. од 30.12.2009. године утврђено је да ова комисија прихвата налаз Комисије за утврђивање вишка запослених и као меру решавања вишка запослених предлаже да се одређени запослени који су проглашени технолошким вишком распореде на друга слободна радна места, с тим да је ова комисија констатовала да за 18 запослених, међу којима је и тужилац, не постоји слободно радно место на пословима за које испуњавају услове, те да представљају технолошки вишак.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да је тужени био дужан да донесе Програм решавања вишка запослених у складу са одредбом члана 153. Закона о раду и да у истом, сагласно члану 155. Закона о раду, искаже примењену меру за запошљавање – премештај на друге послове, што у конкретном случају није учињено. Поред тога, у решењу којим је тужиоцу отказан уговор о раду наведени су паушални разлози због чега је тужени утврдио да је престала потреба за радом тужиоца и због чега је тужиоцу отказан уговор о раду.

Другостепени суд је прихватио изражено правно становиште првостепеног суда да су побијана решења незаконита и да је тужени повредио одредбу члана 153. Закона о раду јер није донео Програм решавања вишка запослених.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право доносећи побијану одлуку, при чему Врховни суд не прихвата закључак нижестепених суда да је тужени био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених. Наиме, код утврђења да је услед технолошких, економских и организационих промена престала потреба за радом запослених на неодређено време, чији је број мањи од минимума прописаних чланом 153. Закона о раду и чланом 70. Колективног уговора туженог од 14.12.2007. године, а с обзиром на то да је тужена новом одлуком (поред 75 раније добровољно пријављених за престанак радног односа) за 18 запослених утврдила да постоји потреба за престанком радног односа по основу технолошког вишка, што је мање од 30 запослених на неодређено време у оквиру периода од 30 дана, односно мање од 20 запослених за период од 90 дана. Овакво правно становиште је исказано и у Одлуци Уставног суда Уж 9002/17 од 25.04.2019. године.

Међутим, одсуство обавезе доношења Програма решавања вишка запослених не значи да одлука о отказу уговора о раду може бити последица волунтаризма, већ је послодавац и у тој ситуацији, када престане потреба за обављањем одређеног посла, био дужан да примени одговарајуће критеријуме који ће дати одговор на питање ко од запослених представља такозвани технолошки вишак. У конкретном случају тужени је формирао Комисију за примену критеријума за утврђивање вишка запослених и Комисију за примену мера премештаја запослених који су проглашени технолошким вишком, па је тужени имао обавезу да све запослене који су проглашени технолошким вишком, после укидања радног места, а које је потом распоредила на друга радна места применом мера премештаја, изложи конкуренцији. Наиме, у случају када више запослених испуњава услове за распоређивање на упражњена радна места, Комисија за примену мера премештаја је пропустила да код сваког кандидата изврши процену знања и способности у складу са описом посла утврђених Правилником која су за слободна радна места предвиђена, а применом критеријума утврђених у члану 38-42. тада важећег Општег колективног уговора.

У конкретној ситуацији, када је тужени у циљу утврђивања вишка запослених формирао наведене комисије и неке од тих запослених, за које је утврдио да представљају технолошки вишак после укидања радних места, распоредио на друге послове на ново систематизована места у Сектору продаје у Одељењу продаје, и то руководилац одељења, референт контроле огласа и референт продаје агенцијама, за које радна места је тужилац испуњавао услове у погледу стручне спреме и радног искуства, а на које радно место су распоређени запослени из укинутог Огласног сектора, Комисија је пропустила да све запослене који су испуњавали услове за рад на новом радном месту изложи конкуренцији и да примени критеријуме сходно члановима 38-42. Општег колективног уговора, па тако и тужиоца и да оцени ко од њих и према којим критеријумима треба да буде распоређен. Поред тога, тужилац је испуњавао услове у погледу стручне спреме и способности и за радно место ... у Одељењу ... и WEB уредника у „...“ која радна места су остала непопуњена после утврђивања вишка запослених. У конкретном случају се не ради о стандардном укидању радних места и послова с обзиром да је утврђено да су неки од запослених чија су радна места такође укинута распоређени на нова систематизована радна места. Остало је без објашњења према којим критеријумима је тужени распоредио остале запослене, а не и тужиоца. Зато су побијана решења туженог донета противно члану 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, јер је тужени био у могућности да тужиоцу обезбеди обављање других послова, односно рад на другом новом систематизованом радном месту.

Из свих наведених разлога нису основани ревизијски наводи туженог о погрешно примењеном материјалном праву.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти разлози нису посебно образложени.

Тужени није успео у ревизијском поступку, па нема право на накнаду трошкова тог поступка у смислу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку. Састав одговора на ревизију није била нужна радња у поступку одлучивања о ревизији, због чега ни тужилац нема право на накнаду трошкова ревизијског поступка, у смислу наведених законских одредби.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић